Förskolan Barnkullens plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleverksamhet

Läsår**: 2025/2026** Rektor Ella Karldotter

Grunduppgifter

Vår vision

Barn, vårdnadshavare och personal på förskolan ska känna sig trygga. På vår förskola ska inget barn, inga vårdnadshavare och ingen personal bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling oavsett kön, könsöverskridande identitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller yrkeskategori. Vår verksamhet ska grunda sig på skollagen, läroplanen, barnkonventionen och vetenskapligt baserad forskning.

Planen gäller från

2025 - 08

Planen gäller till

2026 - 08

Läsår

2025/2026

Barnens delaktighet

De yngsta barnen har inflytande över sin dag utifrån sina förutsättningar. De äldsta barnen på förskolan har deltagit i samtal och reflektioner kring den egna miljön, utifrån trygghet och kring vad man tycker om att göra på förskolan. Detta sker genom bla intervjuer och observationer.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare får ta del av och ha synpunkter på planen. Planen finns på förskolans hemsida och finns att läsa på förskolan.

Personalens delaktighet

Rektor och medarbetare har tillsammans utvärderat tidigare plan. Personalen har haft samtal och uppföljningar av och om dessa frågor på studiedagar och i medarbetarsamtal med rektor. I augusti på studiedagen varje år ska planen revideras av hela arbetslaget och utvärderas i juni året därpå.

Förankring av planen

Värdegrundsarbete är en ständigt pågående process som genomsyrar allt vårt arbete. Detta gör vi genom bla kamrattema, samarbetslekar och samlingar. Alla som arbetar på vår förskola ska vara väl införstådda om planens syfte och innehåll. Planen ska vara levande i vardagsarbetet. Alla nyanställda ska ges tillfälle att sätta sig in i planen och ges möjlighet till återkoppling. Vi ska sträva efter att planen är ett levande styrdokument i verksamheten.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Barnintervjuer och observationer har genomförts enligt förra årets intervjufrågor. En uppdatering av dessa frågor har skett ”har du någon favoritplats, vad tycker du om att göra där?”

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Alla medarbetare har möjlighet att påverka innehållet i planen. Förskolläraren/are uppdaterar planen.

Beskriv hur årets plan ska sammanställas

Varje arbetslag ska sammanställa det resultat av observationer, kartläggningar och samtal de gjort under året. Vi fortsätter med intervjufrågor och observationer.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor

Policy

Det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på vår förskola.

Åtgärder

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

För att upptäcka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling är det viktigt att ha ett systematiskt arbetssätt. Det här gör vi genom pedagogisk dokumentation, observationer, samtal och barnintervjuer.

Vi uppmärksammar barns signaler om att allt inte står rätt till och tar barnens upplevelser på allvar dagligen.

Personalen är nära där barnen är, både inomhus och utomhus.

Personalen lyssnar och tolkar de allra yngstas kroppsspråk och mimik.

Personalen har uppsikt över barnens samtal så att det är respektfullt.

Alla ska vara särskilt observanta då barn leker avskilt.

Barns lek observeras kontinuerligt.

Vi vuxna ansvarar för att ha kontinuerliga samtal med barn om sina upplevelser på förskolan.

Vuxna ansvarar för att påtala eventuella kränkningar.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Om ett barn blir utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling kan vårdnadshavare vända sig till ALLA som arbetar på förskolan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Så fort något hänt underrättas rektor som omgående startar en utredning.

Närvarande personal ansvarar för att händelse dokumenteras.

Rektor kontaktar och informerar vårdnadshavare omgående och samtalet dokumenteras.

Förskolan gör en uppföljning, utvärdering och åtgärd.

Rektor ansvarar för att rapportera till huvudman och sedan återkoppla till vårdnadshavare.

Rektor ansvarar för att de berörda parterna får den hjälp de behöver.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Så fort något hänt underrättas rektor som omgående startar en utredning.

Rektor ansvarar för att händelsen dokumenteras.

Rektor kontaktar och informerar vårdnadshavare omgående.

Rektor ansvarar för att samtal sker med de berörda parterna och att samtalet dokumenteras.

Rektor ansvarar för att rapportera till huvudman och sedan återkoppla till föräldrarna.

Rektor ansvarar för att de berörda parterna får den hjälp de behöver.

Rutiner för att utreda och åtgärda när personal kränks av barn eller vuxen

Rektor underrättas omgående och startar en utredning.

Rektorn ansvarar för att händelsen och samtalen dokumenteras.

Rektor kontaktar och informerar och styrelsen.

Rektor ansvarar för att de berörda parterna får den hjälp de behöver.

Rutiner för uppföljning

Rektor ansvarar för att följa upp och utvärdera åtgärderna inom en månad från anmälan.

Rutiner för dokumentation

Dokumentation sker av den personal som varit närvarande vid kränkningen. Dokumentationen lämnas till rektor som sedan har ansvaret för all dokumentation i processen.

Ansvarsförhållande

Den som upptäcker händelsen ansvarar för den skriftliga dokumentationen och att underrätta rektor som har det yttersta ansvaret.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritetpojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personalhar hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och mamma, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]